

Bemiddeling in bank- en beleggingsdiensten

Module 1 – Basisbeginselen van het bank- en financiewezen

Eindtermen

Deel 1 – DE BANKOMGEVING

Onderwerpen	Eindtermen
	De personen die hun professionele kennis moeten bewijzen kunnen:
1. Geld en bank	1 De verschillende betaalmiddelen onderscheiden: chartaal, giraal en elektronisch geld.
2. Belangrijkste bankfuncties	2 De belangrijkste bankfuncties opsommen en uitleggen (intermediatie- en transformatiefunctie; beheer van de betalingsverrichtingen, aanbod van financiële diensten). 3 De transformatiefuncties onderscheiden (betreffende schaal, looptijd, risico en deviezen) en de desbetreffende risico's herkennen. 4 De verschillende betalingsinstrumenten gebonden aan een zichtrekening herkennen.
3. Belgisch landschap en externe organisatie	5 Het aantal banken, het balanstotaal en het aantal personeelsleden van de banken in België identificeren. 6 De belangrijkste actoren van de financiële sector opnoemen (ECB, FSMA, Nationale Bank, Centrales voor de Kredieten, BVB, FEBELFIN, Depositogarantiefonds) en hun belangrijkste opdrachten herkennen. 7 De rol van de Ombudsman in financiële geschillen, de personen die erop een beroep kunnen doen en de te volgen procedure identificeren.
4. Bankproducten	8 De belangrijkste soorten spaar- en beleggingsproducten opnoemen en onderscheiden. 9 De belangrijkste soorten kredieten voor particulieren herkennen.
5. Organisatie van de banken	10 De Front- en BackOffice onderscheiden en hun belangrijkste functies herkennen. 11 De belangrijkste « business lines » (activiteitsdomeinen) van de bankactiviteit kennen: retail, corporate en private banking en hun doelgroep bepalen. 12 De belangrijkste distributiekanaalen van de banken bepalen (relationele en virtuele kanalen) en voorbeelden ervan geven. 13 De vier niveaus bepalen betreffende het toezicht op de activiteiten van de banken.
6. Bancaire strategieën en evolutie	14 De verschijnselen 'desintermediatie' en 'concentratie' begrijpen en herkennen. 15 Het verschijnsel 'bankverzekering (verzekeringsbankieren) verduidelijken met voorbeelden. 16 De levensverzekeringen van de takken 21, 23 et 26 herkennen, vanuit hun wettelijke omschrijving, en hun belangrijkste technische kenmerken herkennen (gewaarborgde interest of geen gewaarborgde interest).

DEEL 2 - BASISBEGINSELEN VAN BURGERLIJK RECHT

2.1 Contractueel recht

Onderwerpen	Eindtermen
	De personen die hun professionele kennis moeten bewijzen kunnen:
1. Tot standkoming van een contract en vormvereisten	1 Bepalen wanneer een consensuele overeenkomst tot stand komt (indien de partijen gelijktijdig aanwezig zijn en niet gelijktijdig aanwezig zijn). 2 Bepalen welke de bijkomende vereiste is voor de vorming van een zakelijk contract en van een vormelijk contract. 3 De vier geldigheidsvereisten van een contract opsommen (art. 1108 BW). 4 De sancties herkennen bij ongeldigheid van het contract. 5 De sancties bij ongeldigheid van het contract van elkaar onderscheiden (absolute en relatieve nietigheid). 6 De juridische gevolgen van de nietigheid van het contract bepalen. 7 Een voorbeeld van 'benadeling' geven in verband met de bankpraktijk.
2. Contractuele modaliteiten	8 De juridische gevolgen van een opschortende verbintenis bepalen. 9 De juridische gevolgen van een hoofdelijke verbintenis bepalen.
3. Tenietgaan van de verbintenissen	10 De belangrijkste gevallen van het tenietgaan van een verbintenis herkennen (betaling, novatie, schuldvergelijking, kwijtschelding van schuld, verjaring). 11 Bepalen aan wie men rechtsgeldig kan betalen.
4. Bewijs van de overeenkomst	12 Bepalen wie het bestaan van het contract moet kunnen bewijzen. 13 De wettelijke bewijsmiddelen noemen art. 8, Boek 8 BW). 14 De twee vormen van het schriftelijk bewijs onderscheiden (authentieke en onderhandse akte). 15 De vormvereisten van een onderhandse akte bepalen. 16 De bewijsregels betreffende fotografische, micrografische, magnetische, elektronische of optische afschriften in de financiële sector herkennen.
5. De bekwaamheid	17 De twee oorzaken van handelingsonbekwaamheid bepalen die bepaald zijn door het burgerlijk wetboek (leeftijd en gezondheidstoestand) en voorbeelden ervan kunnen geven. 18 De onbekwamen herkennen die beschermd worden door een regime van vertegenwoordiging. 19 De onbekwamen herkennen die beschermd worden door een regime van bijstand door een andere persoon. 20 De sanctie bepalen voor daden gesteld door een onbekwame bij niet naleving van de wettelijke beschermregels. 21 Bepalen in welke mate de ouders afzonderlijk het patrimonium van een minderjarige mogen beheren. 22 Herkennen in welke gevallen een minderjarige onder voogdij wordt geplaatst. 23 In de bankpraktijk, de daden van beschikking herkennen die de ouders en de voogd niet mogen stellen zonder voorafgaandelijke machtiging van de vrederechter (artikel 410 BW). 24 De juridische gevolgen bepalen betreffende de gelden die aan een minderjarige toekomen op basis van een gerechtelijke beslissing (art. 379 BW). 25 Bepalen of een niet ontvoogd minderjarig kind een spaarrekening kan openen en in welke mate hij geld mag afhalen (art. 2 -wet 30 april 1958). 26 De handelingen herkennen die een ontvoogde minderjarige alleen kan stellen of met de bijstand van een curator en de handelingen waarvoor hij de machtiging van de vrederechter moet ontvangen.

2.2.1 Huwelijksvermogensrecht

Onderwerpen	Eindtermen
	De personen die hun professionele kennis moeten bewijzen kunnen:
1. Primair huwelijksvermogensrecht	<ol style="list-style-type: none"> 1. De begripsomschrijving van het primair huwelijks(vermogens)stelsel en de kenmerken van dit stelsel herkennen. 2. De wederzijdse rechten en plichten herkennen van iedere echtgenoot op gebied van samenwoning, verblijfplaats, beroepsuitoefening, ontvangst van inkomsten, openen van financiële rekeningen en huren van een bankkluis. 3. Omschrijven hoe de besteding van de inkomsten moet gebeuren in functie van de bescherming van de huishouding. 4. Voorbeelden van dringende en voorlopige maatregelen formuleren. 5. Bepalen wat een nietigheidsvordering is en een voorbeeld ervan geven.
2. Secundair huwelijksvermogensrecht	<ol style="list-style-type: none"> 6. Het 'secundair huwelijksstelsel' beschrijven. 7. Het conventioneel (contractueel) stelsel en het wettelijk stelsel van elkaar onderscheiden. 8. De drie vermogens binnen het wettelijk stelsel bepalen. 9. De bestanddelen herkennen waaruit elk vermogen kan samengesteld zijn 10. Bepalen door wie het eigen vermogen en het gemeenschappelijke vermogen wordt bestuurd 11. Voorbeelden aanhalen waarbij beide echtgenoten met betrekking tot de gemeenschap hun toestemming moeten verlenen 12. De vier oorzaken van ontbinding van het huwelijksvermogensstelsel herkennen.
3. Het huwelijkscontract	<ol style="list-style-type: none"> 13. Verwoorden welke de drie voornaamste huwelijksvermogensstelsels zijn die door een huwelijkscontract kunnen gekozen worden, andere dan het wettelijk stelsel 14. Zich herinneren dat het huwelijkscontract moet worden opgesteld via een door de notaris opgemaakte akte. 15. De mogelijkheid van het wijzigen van een huwelijkscontract herkennen
4. Het wettelijk samenwonen	<ol style="list-style-type: none"> 16. Het wettelijk samenwonen omschrijven. 17. De vormvoorwaarden voor het 'wettelijk samenwonen' herkennen. 18. Bepalen in welke drie gevallen het wettelijk samenwonen wordt beëindigd. 19. De rechten en de plichten verduidelijken van wettelijk samenwonenden op gebied van de bijdrage in de huishouding en de gemeenschappelijke woning. 20. Het wettelijk vermogensstelsel herkennen en de mogelijkheid om ervan af te wijken bij authentieke akte.

2.3 Erfrecht

Onderwerpen	Eindtermen De personen die hun professionele kennis moeten bewijzen kunnen:
1. Inleiding: begrippen, opvallen van de nalatenschap, vereisten om te erven en successierechten.	1. Een aantal begrippen verduidelijken: erfrecht, nalatenschap, wettelijke en testamentaire erfopvolging, reservataire erfgenamen, volle eigendom, naakte eigendom en vruchtgebruik. 2. Bepalen wat een financiële instelling moet doen bij het opvallen van een nalatenschap. 3. Herkennen welke elementen de tarieven van de successierechten bepalen (geërfd bedrag en graad van verwantschap) en zich herinneren dat de tarieven verschillen naargelang het gewest
2. De wettelijke erfopvolging	4. Beschrijven waaruit de nalatenschap bestaat 5. De positie van de langstlevende echtgenoot en van de kinderen als erfgenaam verduidelijken. 6. Uitleggen wat 'omzetting van vruchtgebruik' is
3. De erfrechtelijke reserve	7. Het 'beschikbaar gedeelte' en het 'voorbehouden deel' (de reserve) van elkaar onderscheiden 8. De reservataire erfgenamen opsommen 9. Bepalen wat de reserve is en dat de reserve van iedere reservataire erfgenaam onder de vorm van een fractie wordt bepaald. 10. De gevolgen van de aantasting van de reserve herkennen
4. De testamentaire erfopvolging	11. Een 'testamentaire erfopvolging' definiëren 12. De kenmerken herkennen die bepalend zijn voor de geldigheid van een 'eigenhandig testament'
5. Het aanvaarden en verwerpen van nalatenschappen	13. Het drievoudig optierecht van iedere erfgenaam herkennen 14. Elk optierecht verduidelijken
6. Schenkingen / Handgift	15. Een schenking vergelijken met een testament 16. Een 'notariële schenking' herkennen 17. Een 'handgift' definiëren

2.4 De zekerheden

Onderwerpen	Eindtermen
	De personen die hun professionele kennis moeten bewijzen kunnen:
1. Begrippen en soorten zekerheden	<ol style="list-style-type: none"> 1. De functie bepalen van de zekerheden op het gebied van kredieten. 2. Het verschil uitleggen tussen een bevoorrechte schuldeiser en een andere schuldeiser (chirografaire schuldeisers). 3. Het voorwerp onderscheiden van de zakelijke zekerheden en de persoonlijke zekerheden.
2. Persoonlijke zekerheid: de borgstelling	<ol style="list-style-type: none"> 4. De borgstelling herkennen op basis van haar begripsomschrijving. 5. De functie uitleggen van een bankwaarborg. 6. De betekenis en de gevolgen uitleggen van een solidaire (hoofdelijke) borgstelling
3. Het pand	<ol style="list-style-type: none"> 7. De wettelijke doelstelling van het pandrecht omschrijven. 8. Herkennen wat in pand kan worden gegeven. 9. De twee mogelijkheden herkennen om het pandrecht tegenstelbaar te maken aan derden.
4. Overdracht van schuldvordering	<ol style="list-style-type: none"> 10. De schuldvorderingen herkennen die kunnen worden overgedragen. 11. De vormvereisten kennen die nodig zijn om een overdracht van schuldvordering tegenstelbaar te maken aan derden.
5. De hypotheek	<ol style="list-style-type: none"> 12. Een hypotheek definiëren. 13. Het nut herkennen van een hypotheek voor de schuldeiser. 14. De vormvereisten van een hypotheek bepalen. 15. De goederen herkennen die kunnen worden gehypothekeerd. 16. Het mechanisme van de 'rang' van een hypotheek uitleggen.
6. Hypothecair mandaat en hypothecaire belofte	<ol style="list-style-type: none"> 17. De hypotheek, het hypothecair mandaat en de hypothecaire belofte van elkaar onderscheiden. 18. De risico's van een hypothecair mandaat en van een hypothecaire belofte herkennen.

DEEL 3 - GRONDSLAGEN VAN DE BANKWETGEVING

Onderwerpen	Eindtermen
	De personen die hun professionele kennis moeten bewijzen kunnen:
1. Wet van 25/04/2014 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen en beursvennootschappen.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het voorwerp van de wet en van het prudentieel toezicht bepalen, namelijk de bescherming van de spaarders en beleggers en het verzekeren van de goede werking van het banksysteem. 2. De vier niveaus van het prudentieel toezicht bepalen en onderscheiden. 3. De drie voornaamste competenties van de toezichthouder tegenover de banken herkennen: erkennings- en controlebevoegdheid en bevoegdheid om te sanctioneren. 4. Het voorwerp van de belangrijkste erkenningsvoorwaarden herkennen: rechtsvorm, aanvangskapitaal, transparantie en kwaliteit van de aandeelhouders en vennoten, gepaste bestuursorganen en leiding, aansluiting aan depositogarantiefonds. 5. De sancties en maatregelen herkennen die in het kader van het toezicht mogen worden toegepast: herstelmaatregelen, bestuursrechtelijke en strafrechtelijke sancties. 6. Voorbeelden van herstelmaatregelen geven. 7. Zich herinneren dat de wetgeving in strafrechtelijke sancties voorziet ten laste van zij die de wet niet naleven.
2. Wet van 25/10/2016 betreffende de toegang tot het beleggingsdienstenbedrijf en betreffende het statuut van en het toezicht op de vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zich herinneren dat de wet de activiteit van de beleggingsondernemingen reglementeert en de voorwaarden bepaalt om die activiteit uit te oefenen. 2. Herkennen wat een beleggingsdienst is. 3. De voorwaarden herkennen voor het bekomen van een voorafgaande vergunning voor de uitoefening van de activiteit van een beleggingsonderneming en wie die vergunning aflevert. 4. Zich herinneren dat beleggingsondernemingen geen bankactiviteit mogen uitoefenen
3. Wet van 2/8/2002 betreffende het toezicht op de financiële markten en de financiële diensten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het voorwerp van de wet herkennen, namelijk de hervorming van het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, met inbegrip van de gedragsregels en misbruiken van de markt. 2. Zich herinneren dat de wet de FSMA organiseert, onder meer haar statuut, haar opdrachten, haar organen, haar werking, de procedureregels betreffende administratieve sancties, haar samenwerking met andere autoriteiten, onder meer met de NBB. 3. Weten dat de FSMA haar toezicht kan uitoefenen op dossiers en ter plaatse. 4. De principes bepalen van de verdeling van bevoegdheden tussen de NBB en de FSMA ("Twin Peaks").

<p>4. Wet van 3/8/2012 betreffende de instellingen voor collectieve belegging die voldoen aan de voorwaarden van Richtlijn 2009/65/EG en de instellingen voor belegging in schuldvorderingen en wet van 19/04/2014 betreffende de alternatieve instellingen voor collectieve belegging en hun beheerders</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het toepassingsgebied van de wet van 3/8/2012 herkennen, te weten: de instellingen voor collectieve belegging (ICB) en de beheersvennootschappen van instellingen voor collectieve belegging. 2. Zich herinneren dat de wet de voorwaarden bepaalt met betrekking tot de activiteit, de inschrijving en de controle van de ICB's en dat het toezicht uitgeoefend wordt door de FSMA. 3. Zich herinneren dat bij een openbaar aanbod van effecten de ICB's verplicht zijn om een prospectus te publiceren, waarvan de gegevens vooraf moeten goedgekeurd zijn door de FSMA. 4. De doelstelling van het prospectus bepalen: het publiek voorlichten over de belegging en de aan de belegging inherente risico's. 5. Zich herinneren dat de Beheersvennootschappen van ICB's aan gelijkwaardige erkenningsvoorwaarden zijn onderworpen als de kredietinstellingen.
<p>5. Boek VI van het Wetboek Economisch Recht: marktpraktijken en consumentenbescherming.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het toepassingsgebied van Boek VI herkennen (betrokken personen, producten en diensten). 2. De draagwijdte van de verplichting tot voorlichting herkennen. 3. De draagwijdte en de modaliteiten van de verplichting van de aanduiding van het tarief van een financiële dienst herkennen. 4. De gereglementeerde en verboden praktijken herkennen die van belang zijn voor de banksector. 5. De draagwijdte herkennen van het verbod van gezamenlijk aanbod inzake financiële diensten en de principes ervan kunnen toepassen op het gebied van hypothecaire kredieten en consumentenkredieten. 6. Zich herinneren dat de verkoop op afstand van financiële diensten aan strikte voorwaarden is onderworpen.
<p>6. Regels inzake handelsagentuurovereenkomsten (Boek X van het Wetboek Economisch Recht)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zich herinneren dat de regels inzake handelsagentuurovereenkomsten ook van toepassing zijn op de bank- en verzekeringsagenten. 2. Zich herinneren dat de opzeggingstermijn, de uitwinningsvergoeding en de voorwaarden van een niet-concurrentiebeding wettelijk geregeld worden en die kunnen herkennen.

<p>7. Wet van 22/3/2006 betreffende de bemiddeling in bank- en beleggingsdiensten en de distributie van financiële diensten</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bepalen op welke webstek de lijst van de bankbemiddelaars, de wettekst en uitleg hierover kan worden gevonden. 2. Herkennen welke de voorafgaandelijke voorwaarden zijn om de activiteit van bemiddeling in bank- en beleggingsdiensten uit te oefenen. 3. De 'agenten' en de 'makelaars' in bank en beleggingsdiensten van elkaar onderscheiden. 4. Zich herinneren dat een bemiddelaar in bank- en beleggingsdiensten onderworpen is aan inschrijvingsvoorwaarden. 5. Het begrip 'persoon in contact met het publiek' (PCP) omschrijven en zich herinneren dat die personen, zoals de bankbemiddelaars, onderworpen zijn aan kennisvereisten. 6. De minimale voorlichting herkennen die aan de bestaande en potentiële cliënten moet worden verstrekt. 7. De rol van een makelaar in bank- en beleggingsdiensten bepalen. 8. De gedragsregels herkennen die tussenpersonen moeten naleven. 9. De sancties herkennen die van toepassing zijn op de tussenpersonen. 10. Herkennen wat een cliëntenaanbrenger is, en wat zijn rol is.
<p>8. Wet van 16/06/2006 op de openbare aanbieder van beleggingsinstrumenten</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het toepassingsgebied van de wet herkennen, te weten het openbaar aanbod van effecten (behoudens uitzonderingsgevallen bij wet bepaald). 2. Zich herinneren dat de kredietinstellingen als bemiddelaar mogen optreden in het openbaar aanbod van effecten. 3. Bepalen dat een openbaar aanbod van effecten pas mag worden gedaan na publicatie van een prospectus. 4. De doelstelling van het prospectus herkennen en zich herinneren dat de gegevens voor publicatie moeten worden goedgekeurd.
<p>9. Europese financiële wetgeving</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. De drie pijlers van de bankenunie herkennen. 2. Doelstellingen CRD IV richtlijn kennen. 3. De rol van de ECB uitleggen in het kader van het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme.
<p>10. Financieel planners. Wet van 25/04/2014 inzake het statuut van en het toezicht op de onafhankelijk financieel planners en inzake het verstrekken van raad over financiële planning door gereguleerde ondernemingen.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het begrip van raad over financiële planning herkennen. 2. De gedragsregels kennen die daarop van toepassing zijn.

DEEL 4 - BESCHERMING VAN DE PERSOONSGEGEVENS

Onderwerpen		Eindtermen	
		De personen die hun professionele kennis moeten bewijzen kunnen:	
1	Toepasselijke wetgeving en toepassingsgebied	1	Het materieel toepassingsgebied van de Algemene Verordening Gegevensbescherming herkennen, in het kort AVG (in het Engels: GDPR: General Data Protection Regulation) (art. 2.1).
2	Basisbeginselen en voorwaarden van de verwerking van persoonsgegevens	2	De 6 basisbeginselen van de AVG herkennen en begrijpen (art. 5).
		3	De 6 voorwaarden herkennen van de rechtvaardigheid van de verwerking (art. 6).
		4	Zich herinneren dat de toestemming: vrij, specifiek, aantoonbaar en intrekbaar moet zijn
3	Bijzondere categorieën van persoonsgegevens	5	Zich herinneren dat er bijzondere categorieën van persoonsgegevens zijn waarvan de verwerking principieel is verboden is (gevoelige gegevens), tenzij onder bepaalde voorwaarden zoals de uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene en die gegevens herkennen (art. 9.1).
		6	Zich herinneren dat de verwerking van gegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten principieel verboden is (art. 10).
4	Rechten van de betrokkene	7	Volgende rechten van de betrokkenen herkennen en begrijpen: recht op transparantie, recht van inzage, recht op rectificatie, recht op gegevenswissing (vergetelheid), recht op beperking van de verwerking, recht op overdraagbaarheid van gegevens, recht van bezwaar (hoofdstuk III, art. 12 tot 21).
5	Opdracht van de verwerkingsverantwoordelijke en van de verwerker	8	De opdracht van de verwerkingsverantwoordelijke en van de verwerker herkennen op grond van hun definitie (art. 4.7 en 4.8).
6	Bevoegde toezichthoudende autoriteit	9	De in België bevoegde toezichthoudende autoriteit bepalen: de 'Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer'
7	Sancties	10	Zich herinneren dat een inbreuk op de wetgeving aanleiding kan geven tot burgerlijke sancties (schadevergoeding van de geleden schade op basis van vermoeden van aansprakelijkheid) en administratieve sancties (administratieve boetes).